

A **Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság** dr. jogtanácsos által képviselt **CESSIO Zrt.** (1027 Budapest, Tölgyfa utca 28. 5. emelet) **felperesnek** dr. Csuka Zoltán ügyvéd (7400. Kaposvár, Németh István fasor 47.) által képviselt ( ) **alperes** ellen **kölcsöntartozás megfizetése** iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A bíróság a keresetet **elutasítja**.

Kötelezi a bíróság a **felperest**, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek **320.000,- (Háromszázhuszezer) forint perköltséget**.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, amelyet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de az elsőfokú bíróságnál kell elektronikus úton, vagy a nem elektronikusan kapcsolatot tartó fellebbező fél esetén papír alapon négy példányban, írásban benyújtani.

A másodfokú eljárásban a jogi képviselet a felek számára kötelező, ezért a részükről benyújtott fellebbezés esetén a fellebbezést benyújtó félnek jogi képviselőt szükséges meghatalmaznia; ha jogi képviselővel nem rendelkezik, a fellebbezést a bíróság hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja. A fellebbezést benyújtó fél pártfogó ügyvédi képviselet biztosítása iránti esetleges kérelmét a jogi segítségnyújtó szolgálatnál terjesztheti elő.

Tájékoztatja a bíróság a peres feleket, hogy kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását. A másodfokú bíróság az ítélet ellen irányuló fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték, avagy állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, vagy az ítélet indokolása ellen irányul, vagy az ügy eldöntése tárgyaláson kívül is lehetséges.

A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az – elbírálása esetén – reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna, vagy az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul.

I n d o k o l á s

[1] A bíróság a peres felek nyilatkozatai és a rendelkezésre álló okiratok alapján az alábbi tényállást állapította meg:

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

- [2] Az alperes 2009.11.23. napján 1.650.000,- Ft összegre hitelkérelmet nyújtott be a Budapest Autófinanszírozási Zrt.-hez, melyben változó kamatozású, Euro alapú hitelt igényelt változó futamidőre, a tervezett futamidőt 96 hónapban jelölte meg.
- [3] A felperes jogelődje, a Budapest Autófinanszírozási Zrt., mint hitelező és az alperes, mint adós számon 2009.11.23. napján Euro alapú, változó kamatozású és változó futamidejű kölcsönszerződést kötöttek, mely alapján a hitelező 1.650.000,- Ft összegű kölcsönt nyújtott az alperes részére Honda (J), Accord 2.0 Sport típusú, forgalmi rendszámú személygépjármű megvásárlásához. A kölcsönszerződés szerint a hitel futamideje 96 hónap volt. Az éves induló ügyleti kamatláb 20,43 %, a szerződés tekintetében a BB Nyrt. bázis árfolyama a BB Nyrt. hitel folyósítását követő első banki munkanap végén érvényes számlakonverziós vételi árfolyam, a BB Nyrt. aktuális árfolyama a BB Nyrt. számlakonverziós eladási árfolyam. A maximális futamidőt 108 hónapban jelölték meg. A szerződés 7. pontja alapján a havonta esedékes törlesztőrészlet összege 35.018,- Ft. A szerződés 6. pontja rögzíti, hogy deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, s vállalja ennek következményeit.
- A szerződés 8. pontja rögzíti, hogy az adós a szerződés alapján köteles megfizetni az egyéb díjakat, költségeket, az árfolyam-különbözetet az Üzletszabályzat 17.3. pontja szerint. A szerződés a THM induló mértékét 24,11 %-ban jelölte meg. A szerződés 12. pontja kimondja, hogy a jelen szerződésben és annak mellékleteiben nem szabályozott feltételekben a hitelező Üzletszabályzata az irányadó. Az adós a szerződés aláírásával kijelenti, hogy az Üzletszabályzatot átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el.
- [4] A szerződéskötéskor hatályos Üzletszabályzat 17. pontja értelmében az ügyfél a Budapest Autó által nyújtott, illetve közvetített szolgáltatásokért kamatot, jutalékot, költséget, díjat tartozik fizetni, melynek mértékét a szerződések, a jelen Üzletszabályzat, valamint a Budapest Autó mindenkor érvényes hirdetménye tartalmazzák. A 17.1. pont (ügyleti kamat elnevezésű pont) szerint, ha a szerződés másképp nem rendelkezik a kamatszámítás első napja a hitelfolyósítás, utolsó napja pedig a megfizetést megelőző nap. A 17.3. pont alapján az olyan szolgáltatások tekintetében, amelyek ellenértékéről a szerződés nem rendelkezik, a Budapest Autó Hirdetménye az irányadó.
- Az Üzletszabályzat 17.4. pontja kimondja, hogy pénztartozás késedelmes megfizetése esetén a késedelmi kamat a Budapest Autó és az ügyfél közötti szerződésben meghatározott fizetési határidő vagy fizetési időszak lejáratát követő naptól válik esedékessé. Ha a szerződés másként nem rendelkezik, pénztartozás késedelmes megfizetése esetén az ügyfelet a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamat-fizetési kötelezettség terheli.
- [5] Az Üzletszabályzat 18.3. pontja határozta meg a változó kamatú és azon belül a deviza alapú szerződésekre és az árfolyamkülönbözetre vonatkozó elszámolás szabályait. Az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja rögzíti, hogy a deviza alapú szerződések változó kamatozású szerződések. Az ügyfél fizetési kötelezettségei Forintban teljesítendőek. Deviza alapú Szerződés esetén a törlesztő részletekre a Budapest Bank Nyrt. (a továbbiakban: BB Nyrt.) által a szerződés devizanemére meghirdetett árfolyamok módosulásának függvényében az alábbiak szerint meghatározott árfolyam-különbözet - a futamidő szerint utolsóként esedékessé váló törlesztőrészlet kivételével - kerül érvényesítésre:

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

Esedékes törlesztőrészlet összege x (aktuális árfolyam - bázis árfolyam)
 bázisárfolyam

Az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja szerint változó futamidejű Deviza alapú Szerződés esetén az árfolyam-különbözet a következő törlesztőrészlet esedékességével kerül elszámolásra, és a futamidő változását eredményezi. Az árfolyam-különbözet az adott törlesztőrészlet tőke, majd kamat tartalmát módosítja. Az árfolyam különbség elszámolását követően a Budapest Autó a Szerződés futamidejét és az utolsó törlesztőrészlet nagyságát úgy módosítja, hogy az adott törlesztőrészlet és árfolyam-különbözet összege, valamint az azt követő törlesztőrészletek összege - az utolsó kivételével - az eredeti törlesztőrészlet összegével egyezzen meg és az utolsó törlesztőrészlet összege az induló törlesztőrészlet összegét ne haladja meg.

Amennyiben az árfolyam különbség elszámolások következtében a futamidő elérte a maximális futamidőt és az utolsó törlesztőrészlet összege elérte az induló törlesztőrészlet nagyságát, az árfolyam különbség elszámolása mindaddig az esedékessé nem vált törlesztőrészletek arányos változását eredményezi, ameddig a törlesztőrészletek összege a törlesztőrészletek induló összege alá nem csökken.

A hátralévő tőke- illetve esetleges kamattartozás árfolyam-különbözete lejárat előtti, teljes körű előtörlesztés, illetve megszűnés esetén egy összegben esedékessé válik, és a következőképpen határozható meg:

Hátralévő tartozás összege x (teljesítési árfolyam - bázis árfolyam)
 bázis árfolyam

- teljesítési árfolyam: a Budapest Autó számláján történt jóváírás napján érvényes BB Nyrt. számlakonverziós eladási árfolyam, illetve felmondás esetén a felmondás napján érvényes BB Nyrt. számlakonverziós eladási árfolyam.

A hátralévő tartozás fentiek szerint kalkulált árfolyam-különbözete az előtörlesztés, illetve egyösszegű teljesítés jóváírásának napjával kerül elszámolásra.

A futamidő szerint utolsóként esedékessé váló törlesztőrészlet árfolyam-különbözetének meghatározásakor alkalmazott árfolyam az azt megelőzően esedékessé váló törlesztőrészlet aktuális árfolyama. Esedékessége megegyezik az utolsó törlesztőrészlet esedékességével. Az utolsó törlesztőrészletre az utolsó előtti törlesztő részlet esedékességekor a szerződés devizanemére meghatározott referencia kamatlába (CHF alap esetén 1 havi CHF LIBOR, EUR alap esetén 1 havi EURIBOR) és a forintra meghatározott referencia kamatláb 13 havi BUBOR) közti különbséggel meghatározott egy havi kamatot számít fel. Ez a kamat növeli az utolsó törlesztőrészlet összegét.

- [6] Az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja szerint deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyamának és a kamatának alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik.
- [7] Az Üzletszabályzat 28. pontja szerint a szerződés megszűnik a felek ilyen értelmű közös írásbeli megegyezésével vagy a hatálybalépését követő 5 hónapon belül nem kerül sor a hitelfolyósításra, felmondás esetén, vagy amikor az ügyfél a szerződésben és annak mellékleteiben rögzített kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett, vagy a természetes személy ügyfél halálával, vagy amennyiben az ügyfél teljes fennálló hiteltartozása a hitelhez kapcsolódó hitelfedezeti biztosítási szolgáltatás alapján kiegyenlítésre kerül.
- [8] Az Üzletszabályzat 28.2. pontja szerint az ügyfél jogosult a szerződést a Budapest Autóhoz intézett írásbeli egyoldalú nyilatkozattal a következő törlesztőrészlet esedékességére felmondani, a

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

Budapest Autó jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani a Polgári Törvénykönyv 525. szakaszában meghatározott esetben, továbbá, ha az ügyfél a szerződésben és annak mellékleteiben foglalt valamely kötelezettségét a kitűzött határidőn belül részben vagy egészben nem teljesíti.

- [9] Az alperes a gépkocsit 2009.11.24. napján átvette.
- [10] Az alperes a felperesi jogelőd által előírt fizetési kötelezettségeket csak részben teljesítette, így a felperesi jogelőd a szerződést 2016.03.18. napján felmondta, a felmondólevelet az alperes 2016.03.30. napján vette át. A felperesi jogelőd 2015.03.16. napján készítette el a törvényi elszámolást, mely szerint a tisztességtelenül felszámított összeg 182.461,-Ft volt. Az alperes a törvényi elszámolást 2015.04.01. napján átvette.
- [11] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. jogutódja – beolvadás folytán - 2017.01.01. napjával Budapest Bank Zrt. lett. A követelést a felperesi jogelőd 2019.11.14. napján a felperesre engedményezte, az engedményezésről szóló értesítést az alperes 2019.11.27. napján vette át.
- [12] Arra tekintettel, hogy az alperes a tartozást nem fizette meg, a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte dr. Demeterné dr. Osváth Anikó közjegyzőtől 2020/2. számon, mely eljárás a kötelezett ellentmondása folytán perré alakult.
- [13] A **felperes** a perré alakult eljárásban előterjesztett keresetet tartalmazó iratában 1.341.321,-Ft tőke, valamint ezen összeg után 2019.11.14. napjától a kifizetés napjáig járó, évi 20,43%-os mértékű szerződéses kamat és a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű éves késedelmi kamat, továbbá 90.031,-Ft lejárt késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest az rPtk. 523. § (1) bekezdése és az rPtk. 525. §-a alapján.
- [14] Előadta, hogy a megkötött kölcsönszerződés alapján a felperesi jogelőd szerződésszerűen teljesített, azonban az alperes súlyos szerződésszegést követett el, mert a szerződésből eredő fizetési kötelezettségét nem teljesítette, ezért a felperesi jogelőd a megállapodást felmondta.
- [15] A fenti jogszabályi rendelkezéseken túl az Európai Unió Bíróságának határozataira és eseti döntésekre, valamint a Kúria vonatkozó Polgári jogegységi határozataira és a BH2020. 332. számú határozatra hivatkozott annak igazolására, hogy a perbeli kölcsönszerződés az irányadó hazai jog rendelkezéseinek és az Európai Unió szabályoknak is megfelel.
- [16] Perköltségigénnyel élt, mely a fizetési meghagyásos eljárásban felmerült díj és a peres eljárási illeték együttes összegében, azaz 80.479,-Ft-ban, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 4. §-a szerinti 67.066,-Ft jogtanácsosi munkadíjban állt.
- [17] Bizonyítékokként okiratokat, eseti döntéseket csatolt, valamint az összecszerűség alperesi vitatása esetére igazságügyi könyvszakértő kirendelését indítványozta.
- [18] Az **alperes** írásbeli ellenkérelmében a kereset egészének elutasítását kérte, azt jogalapjában és összecszerűségében is vitatta. Álláspontja szerint a szerződés érvénytelen, ugyanis a felperes nem hívta fel az alperes figyelmét arra, hogy az árfolyamváltozás, a külföldi kamatlábak emelkedése és a forint leértékelődése miatt nemcsak a devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke emelkedhet akár jelentős mértékben, hanem a visszafizetendő tőkeösszeg is. Állította, hogy nem kapott kellő időben tájékoztatást, ráadásul nem hívták fel a figyelmét arra, hogy az árfolyamváltozás milyen gazdasági következményekkel jár az alperesi fogyasztóra nézve. Az árfolyamkockázati tájékoztató nem megfelelő volta körében a szerződés egyedi részének 6. pontjában, az Üzletszabályzat 17.1 és a 18.3.3. pontjában foglalt rendelkezés tisztességtelenségére

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

hivatkozott. Előadta, hogy a fogyasztó számára nem érthető a 18.3.3. pontban foglalt azon rendelkezés, hogy „az árfolyamváltozás sem lehet magasabb, mint az induló és az eredeti törlesztőrészlet”. Az alperes szerint nem érthető, hogy mi az induló-, és mi az eredeti törlesztőrészlet, miért használ két fogalmat a szerződés, és az alatt mit ért. Kiemelte, hogy a szerződésben van egy maximum futamidő, maximum 108 hónapig tolható ki a futamidő, de ezen időszakban sem lehet magasabb az induló- vagy az eredeti törlesztőrészlet. Nem egyértelmű, hogy a felperesi jogelőd e rendelkezés kapcsán az „eredeti törlesztőrészlet” alatt a 35.000,- forintot értette-e, de az alperes szerint a szerződés ezen szövegezése önellentmondó. Állította, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül alperesre történő hárítása tisztességtelen, mely a teljes szerződés érvénytelenségéhez vezet. Akként nyilatkozott, hogy a szerződésről a felperesi jogelőd ügynökével tárgyalt, tudott arról, hogy deviza alapú, változó futamidelű a szerződés, de az ügylet során arról tájékoztatták, hogy a törlesztőrészlet pár száz forinttal lehet csak több, mely pár száz forintos emelkedést az árfolyammozgással indokolt az ügynök.

- [19] Hivatkozott a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), e), c) és d) pontjában foglaltakra.
- [20] Kifejtette, hogy a szerződés nem tartalmazza a szerződés tárgyát, a kölcsön összege ugyanis nem meghatározott, mert nem tünteti fel annak Euro összegét, így a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik.
- [21] Azzal is érvelt, hogy a havi törlesztés Euro összege sincs a megállapodásban meghatározva, és az a szerződés rendelkezéseiből nem is számítható ki. Álláspontja szerint a kölcsönszerződésnek az összes havi törlesztőrészletet valóságosan és teljeskörűen kell feltüntetnie. Azáltal, hogy a törlesztő részletek összege változhat, már nem valós a törlesztő részletek szerződésben feltüntetett összege, annak meghatározatlansága miatt pedig a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.
- [22] A szerződés érvénytelensége körében hivatkozott az ügyleti kamat meghatározatlanságára is, a szerződés ugyanis nem tünteti fel az ügyleti kamatnak a teljes futamidőre kiszámolt értékét, így a megállapodás a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába is ütközik. Hangsúlyozta, hogy az ügyleti kamatnak valós, teljes futamidőre számolt összege nem került bele a szerződésbe. Megjegyezte, hogy a szerződés alapján nem világos, hogy mikor következik be az Üzletszabályzat 18.3.3. pontjában írt körülmény, és az árfolyamváltozás során pontosan hogyan kerül elszámolásra az árfolyamkülönbözet.
- [23] A szerződés érvénytelenségének megállapítását arra figyelemmel is kérte, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik, mert a THM nincs meghatározva, illetve az valótlan mértékű.
Hivatkozott arra, hogy a felperes által 10/F/28. szám alatt csatolt kimutatásból - mely a THM számításának levezetését tartalmazza – megállapítható, hogy a szerződés egyedi részében feltüntetett törlesztő részlet valótlan összegű, azzal a szerződés nem fizethető ki, csak a 10/F/28. számú mellékletben feltüntetett 36.448,-Ft-al, azonban a felek megállapodása nem ezen összegre vonatkozott, az alperes ténylegesen ettől kisebb törlesztő összegre, a szerződés egyedi részében feltüntetett törlesztő részletre szerződött. Utalt arra, hogy a törlesztő részletbe beépítésre került a Casco díja is, aminek összege viszont a szerződésben sehol sem szerepel, így a kamatot sem lehet megállapítani.
- [24] Álláspontja szerint a kereset összességében sem került megfelelően kidolgozásra, a felperes nem csatolt ellenőrizhető matematikai levezetést a követelésekről, a felperes által csatolt kimutatást, pontosabban annak az árfolyamkülönbözet jogcímen elszámolt összegeit – az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége okán – vitatta.

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

- [25] Hivatkozott az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 169., 267., 288. cikkére, a 93/13/EGK irányelvére, az Európai Unió Bíróságának C-26/13, C-186/16, C-483/16, C-126/17, C-154/15, C-51/17, C-227/18, C-125/18, C-118/17, C-260/18 számú ítéleteire, az rPtk. 201. § (1), 209. § (1), 523. § (1), 685. § e) pontjára, 205/B. § (2) bekezdésére, a hitelintézetekről szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 210. § (2), 213. § (1) bekezdésére, a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (Fttv.) 3-8. §-aira, valamint a Kúria 2/2014. PJE határozatára és eseti döntésekre.
- [26] Perköltségigénye 200.000,-Ft ügyvédi munkadíj, valamint a tárgyalásokon való megjelenésre figyelemmel tárgyalásonként 40.000,-Ft ügyvédi díj és költség volt.
- [27] **A kereset nem megalapozott.**
- [28] Az alperes védekezésére tekintettel a bíróság először a kereset jogalapjának fennálltát, ezen belül a kölcsönszerződést az érvénytelenségi kifogásokra figyelemmel vizsgálta.
- [29] A perbeli szerződés megkötésekor hatályos a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 523. § (1) bekezdése értelmében kölcsönszerződés alapján a pénzügyi vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.
- [30] A bíróság megállapította, hogy a felek devizában nyilvántartott kölcsönszerződésben állapodtak meg. A 6/2013. Polgári jogegységi határozat 1. és 2. pontja szerint a deviza alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések devizaszerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). Kölcsönszerződés esetén az adós olyan konstrukcióban szerezte meg idegen pénz időleges használatának a jogát, amelyben a kirovó és a lerovó pénznem eltér. Ez azt jelenti, hogy a felek a pénztartozást úgy határozzák meg, hogy az adós az esedékességkor annyit fog forintban fizetni (leróni), amennyi megegyezik a szerződésben tipikusan svájci frankban, euróban, jenben kirótt pénztartozással. A deviza alapú kölcsönszerződés megkötésekor a kölcsönvevő szándéka arra irányult, hogy forintban jusson a kölcsönhöz és tartozását is forintban fizesse vissza, kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forint kölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen. Ezen elvárásnak felelt meg a deviza alapú hitelezés konstrukciója, melynek alapjául a Ptk. 231. §-ának szabályai szolgáltak. Devizakölcsön az, ahol a pénztartozás kirovó pénzneme nem forint. Jogszabályi tilalom hiányában a felek szabadon határozhatják meg a kirovó pénznemet (szabad számolás elve). A deviza alapú kölcsön is devizakölcsön, mivel a tartozás devizában van meghatározva, ugyanakkor a hitelező a kölcsönt forintban köteles folyósítani, az adós pedig forintban köteles törleszteni, tehát mind a hitelező, mind az adós a devizában kirótt pénztartozását forintban rója le. Ez a megoldás tekintendő a Ptk. 231. § (1) bekezdésében tételesen is rögzített főszabálynak, melytől a felek a diszpozitivitás elvéből fakadóan szabadon eltérhetnek, az eltérés lehetőségére e körben a Ptk. 231. § (1) bekezdése kifejezetten utal is. Nincs akadálya ezért annak, hogy a felek úgy állapodjanak meg, miszerint mindkét fél a kötelezettségének a kirovó pénznemben (effektivitási kikötés) köteles eleget tenni, tehát mind a folyósításra, mind a törlesztésre a kirovó pénznemben kerül sor. A deviza alapú kölcsön lényege, hogy az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és a törlesztésére pedig forintban kerül sor. A 3/2016. számú Polgári jogegységi határozat alapján tehát maga a deviza alapú kölcsönszerződés konstrukciója nem ütközik jogszabályba, figyelemmel arra, hogy a Ptk. szerződési jogi szabályai főszabályként eltérést engedő, diszpozitív normák és a Ptk. 200. § (1) bekezdése szerint a felek a szerződés tartalmát szabadon állapíthatták meg, a szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

eltérhettek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja. A Ptk. pénztartozásra vonatkozó szabályai kifejezetten lehetővé tették, hogy a felek a pénztartozást devizában róják ki, így tiltó rendelkezés hiányában nem volt akadálya annak, hogy a felek deviza alapú kölcsönszerződést kössenek.

- [31] A bíróságnak az rPtk. 205. § (2) bekezdésében, az 523. § (1) bekezdésében és a Hpt. 210. § (1) bekezdésében foglaltakat figyelembe véve azt kellett vizsgálnia, hogy írásban rögzítésre került-e az a pénzösszeg, amelyet a felperes az alperes rendelkezésére bocsátott, és ezen összeg visszafizetésének a feltételei meghatározásra kerültek-e, vagy sem. A kölcsönszerződésből kétséget kizáróan megállapítható a kölcsön összege (1.650.000,-Ft), a törlesztő részletek összege (havi 35.018,-Ft) a törlesztő részletek száma, (96, maximum futamidő:108). Az alperes tartozása devizában keletkezett, ugyanakkor a folyósítás forintban történt, a lerovó pénznemről és annak elszámolási módjáról a felek egyértelműen megállapodtak [Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pont]. Helytállóan érvelt a felperes a tekintetben, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába történő ütközése miatt nem semmis, ugyanis a szerződésben meghatározásra került, hogy pontosan milyen összegű a felperes által rendelkezésre bocsátott összeg forintban, a felek rögzítették, hogy a kölcsön jellege deviza, annak neve pedig Euro.
- [32] Megfelelően hivatkozott a felperes a 6/2013. PJE határozatra, mely szerint a deviza alapú kölcsön lényege, hogy az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és törlesztésére pedig forintban kerül sor. A deviza alapú kölcsönszerződéseknél két tipikus módja van a kölcsönösszeg meghatározásának. Vannak olyan deviza alapú kölcsönszerződések, melyek a kölcsönt devizában határozzák meg, és a szerződés egyéb rendelkezései nem hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban, a szerződésben - tipikusan - a kölcsönt nyújtó pénzügyi intézmény vételi árfolyamán kell átszámítani forintra. Ezt az összeget folyósítja a pénzügyi intézmény. Az adósnak pedig a kölcsön adott devizájának megfelelő összeget, és annak járulékait kell visszafizetnie forintban, az aktuális eladási árfolyam figyelembevételével. A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra, a szerződésben meghatározott időpontban az ott meghatározott pénzügyi intézmény vételi árfolyama figyelembevételével, és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor irányadó eladási árfolyamon számítva. Egyik meghatározási mód sem sérti a Ptk. 523. §-ában írtakat. Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételiesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva.
- Amennyiben a kölcsönadott deviza összeg, a folyósított forint összeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztő részletek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján, a deviza alapú kölcsönszerződés nem ütközik a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe.
- [33] A Kúria által az 1/2016. PJE határozatban adott iránymutatás szerint a deviza alapú fogyasztási kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés — ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is — a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznemben) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznemben) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével. Az 1/2016. PJE határozat kifejti továbbá, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelmény akkor teljesül, ha a szerződés legalább a kirovó pénznem megjelölését (pl. svájci frank, euró, japán jen) tartalmazza. A szerződésnek ugyanakkor nem érvényességi kelléke, hogy - akár naptárszerű megjelöléssel, akár más, egyértelmű meghatározással (pl. a folyósítást megelőző napon) - megadja az irányadó átszámítási időpontot. Ez utóbbi ugyanis - a felek eltérő rendelkezésének hiányában - ipso iure a folyósítás napjában rögzül a Ptk. 231. § (2) bekezdésében

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

írtakra tekintettel. Az irányadó deviza átszámítási árfolyamot utóbb a jogalkotó rendezte, ezért ennek elmaradása miatt a szerződés érvénytelensége már nem állapítható meg. A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjából nem vezethető le, hogy a szerződéskötés napján irányadó árfolyamon kiszámított tájékoztató jellegű kölcsönösszeg kirovó pénznemben történő megadása a szerződés érvényességi kelléke lenne.

- [34] A perbeli kölcsönszerződés egyedi része a kölcsön jellegét változó törlesztésű, változó futamidejű, deviza alapú kölcsönként határozza meg, és megjelöli, hogy a devizanem Euro, a kölcsönösszeg pedig 1.650.000,-forint. A szerződés egyedi része tartalmazza a bázis árfolyam meghatározását a BB Rt. számlakonverziós vételi árfolyamában, amelynek alkalmazásával a szerződés a forintban meghatározott kölcsönösszeg deviza ellenértéke a kölcsönfolyósításának napján kiszámítható volt, az pedig nem érvényességi követelmény, hogy a kölcsön deviza ellenértéke a szerződéskötés napján legyen megállapítható. Következésképpen a perbeli kölcsönszerződés a szerződés tárgya meghatározásával kapcsolatban a 6/2013. és az 1/2016. PJE határozatban támasztott követelményeknek megfelelt, így a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerinti semmisségi ok nem állt fenn.
- [35] A Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, mely nem tartalmazza e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat.
- [36] A Kúria 1/2016. polgári jogegységi határozata szerint a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés — ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is — kiszámítható módon tartalmazza: - a törlesztő részletek számát, azok pontos száma, vagy a futamidő és a törlesztés gyakorisága megadásával, továbbá - meghatározza a törlesztő részletek összegét a számítás módja és az ehhez szükséges adatok egyértelmű megadásával. A törlesztő részletek összege akkor tekinthető kiszámíthatónak, ha az az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható. Nem érvényességi kelléke ugyanakkor a szerződésnek, hogy tételesen tartalmazza a törlesztő részletek összegét akár a kirovó, akár a lerovó pénznemben, mint ahogy az sem, hogy rögzítse az irányadó átszámítási időpontot.
- [37] A bíróság álláspontja szerint a szerződés részét képező Üzletszabályzat 18.3.1., a 18.3.2. és a 18.3.3. pontja egyértelműen tartalmazza azt a számítási módot, amely lehetőséget ad az alperesnek a törlesztőrészletek kiszámítására, a felperesnek pedig nem volt kötelezettsége a törlesztőrészleteket Euroban meghatározni. A törlesztési részletek számát a kölcsönszerződés egyedi része tartalmazta, a törlesztőrészletek esedékességét pedig az Üzletszabályzat 21. pontja. A perbeli kölcsönszerződés 6. pontja a kölcsön jellegét változó kamatozású, változó futamidejű, deviza alapú kölcsönként határozza meg, és megjelöli, hogy a devizanem euró, a kölcsönösszeg pedig 1.650.000,- forint. Az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja tartalmazza a bázis árfolyam meghatározását, amelynek alkalmazásával a szerződés a forintban meghatározott kölcsönösszeg deviza ellenértéke a kölcsön folyósításának napján kiszámítható volt.
- [38] Az Üzletszabályzat 18.3.1 és a 18.3.3 pontjai határozzák meg, hogy mit jelent pontosan az a szerződéses kikötés, hogy a szerződés változó kamatozású. Az Üzletszabályzat hivatkozott részei egyértelműen rögzítették a változó futamidejű szerződés sajátosságait, nevezetesen, hogy a szerződés 6. pontjának második mondatában megjelölt, havonta esedékes törlesztőrészletek összegének alakulását befolyásolhatja a 6. pont további tartalma. A szerződés részét képező Üzletszabályzat 18.3.2. pontja tartalmazza azt a számítási módot, amely lehetőséget ad az alperesnek a törlesztőrészletek kiszámítására, a törlesztő részletek esedékességét az Üzletszabályzat 21. pontja határozza meg, az egyedi szerződés pedig tartalmazza, a futamidő összegét, így a

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem semmis, különös figyelemmel az 1/2016. PJE határozat 2. pontjában foglaltakra.

- [39] Nem értett egyet a bíróság az alperes azon állításával, hogy a szerződés a THM nem megfelelő volta miatt érvénytelen. A szerződés 9. pontja pontosan megjelöli a THM induló mértékét, miszerint az 24,11 %. Az annak meghatározása során figyelembe vett árfolyam érvényességének a napja 2009.11.19., a THM meghatározása az aktuális feltételek, illetve a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt és a feltételek változása esetén annak mértéke módosulhatott, a THM mértéke nem tükrözte a hitel árfolyamkockázatát, valamint a hitel kamatkockázatát sem. Az Üzletszabályzat 17.2. pontja szerint a THM számítása a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak, így a 41/1997. (III.5.) Kormányrendeletben (THM rendelet) foglaltaknak megfelelően történt. Tekintettel arra, hogy az Üzletszabályzat a kölcsönszerződés elválaszthatatlan mellékletét képezi, így a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak megvalósultak.
- [40] Nem találta alaposnak a bíróság az alperes azon érvelését, miszerint a THM értéke nem valós értéket tükröz, és e miatt a szerződés érvénytelen. E körben rámutat a bíróság arra, hogy a Kúria 6/2021. számú PJE határozata értelmében a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján akkor semmis, ha az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót egyáltalán nem tartalmazza, mely jelen esetben nem áll fenn, így a kereset elutasításának ezen az alapon nem volt helye.
- [41] A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét. Az alperes sérelmezte, hogy a kamat minden hónapban más, annak összegét a szerződés alapján az adós nem tudja kiszámolni, így a kamat összegében a felek között nem jött létre konszenzus.
- [42] Az alperes kifogásolta, hogy a szerződés nem tünteti fel az ügyleti kamatnak a teljes futamidőre kiszámolt értékét.
- [43] Ennek kapcsán rámutat a bíróság arra, hogy a szerződés 6. pontja rögzíti az ügyleti kamat induló mértékét százalékos mértékben. A szerződés tartalmazza azt is, hogy a kölcsön változó kamatozású. Helytállóan érvelt a felperes, hogy a kamatváltoztatás lehetőségét a DH törvények utóbb korrigálták, az e miatt tisztességtelenül felszámított összegek - az árfolyamrésszel együtt - rendezésre kerültek. Az árfolyamrés alkalmazását a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 tv.) 3. § (1) bekezdése semmisnek minősítette és 3.§ (3) bekezdésében rendezte a semmis rendelkezés helyébe lépő árfolyamokat, a semmisség jogkövetkezményeit pedig a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (továbbiakban: DH2 tv.) szerinti elszámolás orvosolta.
- [44] A felperes állította, hogy a szerződés minden költséget tartalmaz, a THM és a kamat mértéke közötti különbség pedig a szerződéskötéskor érvényes vételi és eladási árfolyam közötti különbségből ered, minthogy a THM rendelet meghatározza, hogy mely árfolyamok figyelembevételével kell a szerződéskötéskor meghatározni a THM-et. A fentiek alapján a szerződés érvénytelensége a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint nem volt megállapítható.
- [45] Az alperesnek a Casco díjával kapcsolatosan támasztott kifogása nem eredményezte a szerződés megdőlését, ugyanis egyrészt a felperes a beépített Casco díját az alperes tekintetében is utólag

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

jóváírta, másrészt pedig az, hogy annak a törlesztő részletekbe való beépítésére figyelemmel – az alperes álláspontja szerint - a kamatot nem lehet megállapítani, nem nyert alátámasztást, a fent kifejtettek szerint a szerződés ugyanis tartalmazta az éves induló ügyleti kamatlábat, és az Üzletszabályzat 17.1 pontja pedig az ügyleti kamat számításának módját, mely alapján a Casco díjának törlesztő részletekbe való beépítése esetén is az ügyleti kamat kiszámítható volt.

- [46] A bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás világos, érthető volt-e, vagy annak homályos vagy nem érthető volta miatt az árfolyamkockázatról szóló szerződéses rendelkezés tisztességtelennek minősül-e.
- [47] Alperes ugyanis hivatkozott a devizaalapúsággal kapcsolatos szerződéses kikötések tisztességtelenségére is, azon az alapon, hogy azok nem voltak világosak és érthetőek, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem felelt meg az Európai Bíróság 93/13/EGK tanácsi irányelvéhez kapcsolódó döntéseiben kifejtett - magyar bíróságra kötelező - iránymutatásainak.
- [48] A Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A (4) bekezdés szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre. Az (5) bekezdés alapján nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg. A Ptk. 2009. május 22. napjától hatályos 209. § (4) és (5) bekezdései szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető. A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek. A Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető. A Ptk. 688. § a) pontja szerint a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja: Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztóval kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen szerződési feltételekről; a törvény 205/A-205/B. §-a, 207. §-ának (2) és (3) bekezdése, 209. §-a, 209/A. §-ának (2) bekezdése, 209/B. §-a, 239. §-ának (2) bekezdése, valamint 685. §-ának d) pontja.
- [49] Mindenekelőtt a bíróság rögzíti, hogy az EU irányelvei nem rendelkeznek horizontális közvetlen hatállyal, a közvetett hatály elve azonban megköveteli az irányelvek hatálya alá tartozó nemzeti jogszabályok irányelvnek megfelelő értelmezését, ha ez nem vezet contra legem értelmezéshez. (EuB C-106/89., C-26/13.). Ebből következően a Ptk. szerződéskötéskor hatályos szövegét is a Tanács 93/13/EGK fogyasztóvédelmi irányelv rendelkezéseivel összhangban szükséges értelmezni figyelemmel a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban foglaltakra is, mely szerint az, hogy az adott szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése világos, ill. érthető-e, annak ellenére vizsgálható, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések túlnyomó többségét a Ptk.-nak a 2009. évi XXXI. törvénnyel történt módosítása előtt kötötték meg. Az irányelv 4. Cikk (2) bekezdése szerint a feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az ár vagy díjazás megfelelésére az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek. E körben utal a bíróság az Európai Unió Bíróságának a C-186/16 számú ügyben hozott ítélete rendelkező részének 2. pontjára, mely szerint „A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

úgy kell értelmezni, hogy a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a hitelszerződések esetén a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben ez a követelmény magában foglalja, hogy annak a feltételnek, amely szerint a kölcsönt ugyanabban a külföldi pénznemben kell visszafizetni, mint amelyben folyósították, nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.”

- [50] A 2/2014. számú jogegységi határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszoállítás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen. E körben a 2/2014. Polgári jogegységi határozat két lépésben történő bizonyítást ír elő. Elsőként a pénzügyi intézetnek kell bizonyítania, hogy a Hpt. rendelkezéseinek megfelelő tájékoztatást adott a fogyasztó számára. Amennyiben megfelelően tájékoztatásra került a fogyasztó, akkor kerülhet sor, kizárólag a fogyasztó érdekében a szerződéskötés egyéb körülményeinek a vizsgálatára annak tisztázása érdekében, hogy kapott-e a fogyasztó olyan további vagy eltérő tartalmú tájékoztatást, amely nyomán alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott. A fentiek alapján a deviza alapú szerződések önmagában nem tisztességtelenek, ha a szerződésnek ez a tartalma világos és érthető. Így a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a szerződésnek az árfolyamkockázat alperes általi viselésére vonatkozó rendelkezései világos és érthető feltételek voltak-e az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára. Amennyiben ugyanis az árfolyamkockázat korlátlan viselésének szerződési rendelkezése a fogyasztó számára a pénzügyi intézménynek a nem megfelelő tájékoztatása okán nem volt világosan felismerhető, illetve érthető, akkor fennállnak ezen rendelkezések tisztességtelenségének megállapítása feltételei. A Ptk. 205. § (3) bekezdése alapján a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. A 6/2013. számú Polgári jogegységi határozat 3. pontjának indokolása szerint a Ptk. 205. §-ának (3) bekezdése szerinti általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a perbeli szerződés megkötésekor hatályos Hpt. 203. §-a konkretizálta, mely szerint a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A Hpt. nem mondta ki, hogy a kockázattaljáró nyilatkozat hiánya semmisségi ok volna. Ezért önmagában az a körülmény, hogy külön kockázattaljáró nyilatkozat nem került az alperessel aláírásra nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét. A tájékoztatásból – ami történhetett mind írásban mind szóban – ki kellett tűnnie, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül (akár többszörösére

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

is) megemelkedhet, az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa, az árfolyamváltozás lehetősége valós, vagyis a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet.

- [51] A bíróság álláspontja szerint a kölcsönszerződés 6. pontjában foglalt tájékoztatás nem elégíti ki a Kúria 2/2014. PJE határozatában, illetve az EUB e tárgyban hozott határozataiban rögzített követelményrendszert, különös figyelemmel azon alperesi állításra is, hogy őt arról tájékoztatták, hogy a törlesztő részletek összege csak „pár száz forintot” emelkedést mutathat. Az EUB C-186/16. számú döntés 49. és 51. pontjai értelmében a pénzügyi intézmény fogyasztó részére adott tájékoztatásából kell kitűnnie mindazon információnak, amely alapján egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megalapozott döntéseket hozhat. Az EUB kifejtette, a fogyasztót terhelő árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelenségének megítélésével összefüggésben mire kell kiterjednie a tájékoztatásnak ahhoz, hogy az az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint ne csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem tartalmát tekintve is világosnak és érthetőnek minősüljön. Az EUB határozataiban írtak szerinti tájékoztatásnak ki kell térnie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre gyakorolt hatására (C-186/16. 49. pont); azon mechanizmus konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyra oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket (C-186/16. 45. pont, C-26/13. 75. pont); arra, hogy a fogyasztó a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja leértékelődik (C-186/16. 50. pont). Az irányelvben előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a deviza alapú kölcsönszerződés, ami úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy figyelmezteti a fogyasztót arra, az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, ugyanakkor nem szükséges, hogy a „korlátlan” vagy „nincs felső határa” kifejezések a kikötésben szerepeljenek. Mindez csak abban az esetben igaz, ha egyfelől a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződés megkötötték emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségekre gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is (C-227/18. számú végzés 40. pont).
- [52] A szerződés 6. pontjában írt „Jelentős kockázata abban rejlik, hogy” kitételből a szövegkörnyezettel összefüggésben sem következik az, hogy az alperes az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül tisztában volt azzal, hogy az árfolyamkockázatot átvállalja, az mit jelent a számára és milyen következményekkel jár. Az a kitétel, hogy az árfolyamváltozás következtében a forint leértékelődése nem csak a törlesztő részletet, hanem a teljes hátralévő tőketartozást növelheti, nem az árfolyamkockázat korlátlanságára utal.
- [53] Az alperes számára ez a szerződéses klauzula nem nyújtott megfelelő tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy az őt terhelő árfolyamváltozás a teljes futamidő alatt fennálló korlátlan lehetőség, és különösen nem volt egyértelmű a tájékoztatás a körben, hogy a futamidő végén az árfolyamváltozás ténylegesen milyen súlyú terhet róhat a fogyasztóra a törlesztőrészletek tekintetében, ezért az árfolyamkockázat alperesre telepítése tisztességtelen.
- [54] A perbeli szerződés szerinti tájékoztatás az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül sem adott világos és érthető tájékoztatást, ezért a rPtk. 209. § (4) bekezdése alapján az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége érdemben vizsgálható. A fogyasztó számára jelentős érdeksérelmet okozott, hogy megfelelő tájékoztatás hiányában nem mérhette fel az árfolyamváltozás bekövetkezésének lehetőségét, annak fizetési kötelezettségeire és anyagi helyzetére gyakorolt hatását, ennek következményeként pedig, olyan egyensúlytalanság alakult ki a

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben, ami a rPtk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelennek minősül.

- [55] Miután a főszolgáltatást meghatározó rendelkezésről van szó, a szerződés egészében megdől, érvénytelen, a felperes arra jogot nem alapíthat.
- [56] Megjegyzi a bíróság, hogy a szerződés árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezése nem volt egyértelmű és világos azért sem, mert a forint leértékelődésének az esedékes törlesztőrészletekre, illetve a hátralévő tőketartozásra gyakorolt hatása legfeljebb az Üzletszabályzat 18.3.1., 18.3.2. és a 18.3.3. pontjának együttes értelmezéséből volt kikövetkeztethető. Önmagában a szerződés egyedi részéből nem derül ki, hogy a teljes hátralévő tartozás növekedése hogyan függ össze az árfolyamkockázattal, és a futamidő végén az árfolyamváltozás milyen következménnyel jár a törlesztőrészletekre nézve.
- [57] Az árfolyamváltozásból eredő kockázat konkrét lényegét, mibenlétét, fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását, valamint azt, hogy a kockázatviselésnek nincs felső határa, az általános szerződési feltétel több különböző helyen, nem áttekinthető szerkezetben szereplő, számos esetben egyébként sem világos megfogalmazású szerződéses kikötés együttes értelmezése és egybevetése alapján az adós legfeljebb csak kikövetkeztetni tudja. Önmagában az, hogy a szerződés bemutatja az árfolyamváltozás adósra terhelésének matematikai módszerét, nem elégséges ahhoz, hogy a fogyasztó tájékozott és megalapozott döntést hozhasson. (EUB C-186/16. számú ítélete)
- [58] A Kúria Gfv.VII.30.024/2019/5 számú végzése ezzel kapcsolatosan rögzíti: „Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket - eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével - magának a fogyasztónak kell megkísérелnie azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek.
- [59] Nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat viselése csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy több különböző okiratban (pl. ÁSZF, Üzletszabályzat, hirdetmény) szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján. A tájékoztatás - összhangban az Európai Unió Bírósága vonatkozó iránymutatásaival - akkor megfelelő, ha abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztő részlet akár jelentősen is megemelkedhet, valamint ha abból az is kitűnik, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. A tájékoztatásból egyértelműen ki kell tűnnie nemcsak annak, hogy az árfolyam-változással számolni kell, hanem annak is, hogy az nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent, és nem csak elhanyagolható mértékben növelheti a törlesztő részleteket. [Kúria Konzultációs Testülete 2019. április 10-ei ülésen hozott állásfoglalás]
- [60] A perbeli szerződésben foglalt tájékoztatás az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül sem adott világos és érthető tájékoztatást, ezért az rPtk. 209. §. (2) bekezdésére is figyelemmel a pénztartozás kirovó pénznemben történő szerződési kikötés tisztességtelen az rPtk. 209/A. §-a alapján. A főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses kikötés érvénytelenségére tekintettel a szerződés nem teljesíthető, ezért teljesen érvénytelen.
- [61] Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el. Ez az a jogkövetkezmény, amelyet semmisség esetén a bíróságnak hivatalból kell alkalmaznia, illetve amelyre - ha törvény kivételt nem tesz - bárki határidő nélkül hivatkozhat. Megtámadhatóság esetén azonban ez az általános jogkövetkezmény is csak akkor alkalmazható, ha az arra jogosult a szerződést eredményesen megtámadta. Az érvénytelenség további jogkövetkezményeit (1959. évi IV. törvény 237. §) - mind semmisség, mind megtámadhatóság esetén - a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján, az

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

elévülés, illetve elbirtoklás korlátai között alkalmazza. [LB. 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény - Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről]

- [62] A bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeiről erre irányuló kérelem hiányában nem dönthetett, kizárólag a kereset elutasításáról.
- [63] A kereset összecszerúségét illetően a bíróság megjegyzi, hogy a felperes által csatolt, az alperes által kifogásolt kimutatás – tartalmazza az árfolyamkülönbözet jogcímen elszámolt összegeket, az adott időpontban irányadó aktuális árfolyamokat. Hangsúlyozza a bíróság, hogy nem elégséges a fogyasztó részéről az összecszerúség általános vitatása, meg kell jelölnie, miért hibás az elszámolás, azt mely okból, mire hivatkozással vitatja. Az alperes a kimutatást általánosságban vitatta, így az nem volt alkalmas arra, hogy a kereset az alapján elutasításra kerüljön. Ugyanakkor az alperes a kimutatás kapcsán arra is hivatkozott, hogy a kimutatás „árfolyam különbözet” jogcímen elszámolt összegeit – az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége okán – vitatja. Tekintettel arra, hogy a bíróság a szerződés árfolyamkockázati tájékoztatással kapcsolatos rendelkezését tisztességtelennek találta, így a szerződésre jogot a felperes nem alapíthatott.
- [64] Az alperes tanúbizonyítási indítványa kapcsán a bíróság rögzíti, hogy a 2/2014. PJE Határozat III.1. pontja értelmében amennyiben a fogyasztó a jogszabály által előírt tájékoztatást megkapta, a kockázat feltáró nyilatkozatot aláírta, akkor azt - az ellenkező bizonyításáig - úgy kell értékelni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie. A pénzügyi intézménynek kell bizonyítania, hogy a fogyasztó tájékoztatása ilyen módon megtörtént.
Amennyiben azonban az árfolyamkockázat korlátlan viselésének szerződési rendelkezése a fogyasztó számára a pénzügyi intézménynek felróható okból nem volt világosan felismerhető, illetve érthető, fennállnak a szerződés tisztességtelensége megállapításának a feltételei.
- [65] A bíróság a fentiek szerint az alperes tanúbizonyítási indítványának nem adott helyt, figyelemmel arra, hogy az alperes által bizonyítani kívánt tények körében, nevezetesen abban, hogy a fogyasztó a jogszabály által előírt tájékoztatást megkapta - a bizonyítási kötelezettség – a 2/2014. PJE határozat értelmében a felperest terhelte, akinek pedig tanúbizonyítási indítványa nem volt.
- [66] A felperes pervesztes lett, melyre tekintettel a Polgári perrendtartásról szóló CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségét megfizetni, mely 200.000,-Ft irattanulmányozással és írásbeli beadványok elkészítésével felmerülő ügyvédi munkadíjat, valamint a tárgyaláson való megjelenésre figyelemmel 3 tárgyalási napot, alkalmanként 40.000,-Ft-ot számolva összesen 320.000,-Ft Áfa nélkül. A bíróság a jogi képvisellel felmerülő költségekről a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 2. §- a alapján döntött.
- [67] Az ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontján alapul. A jogi képviselő meghatalmazásának szükségességéről szóló tájékoztatás a Pp. 73. § (4) bekezdésén, valamint a Pp. 244. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2021. szeptember 10.

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság
4. P. XV. 21578/2020/22.

A kiadmány hitelél: